

**2022-2030 M. TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS Nr. LT028-05-04-07
ILGALAIKĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PLĖTRA
PAGRINDIMO APRAŠAS**

2024-04-16 Nr. PA-6

Pakeista 2024-06-26 Nr. PA-10

Pakeista 2026-01-27 Nr. PA-1

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	Pažangos priemone prisidedama prie Telšių regiono plėtros 2022-2030 m. plane nustatyto regiono plėtros uždavinio „Užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumą“ LT028-05-04 įgyvendinimo
---	---

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

Įgyvendinant pažangos priemonę, bus sprendžiama Telšių regiono plėtros 2022 – 2030 m. plane įvardinta 4 problema – „Nepakankamas socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis – „Neužtikrinamas ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumas“.

Regiono savivaldybės, atsižvelgdamos į opiausias ilgalaikės priežiūros problemas, aprašytas Plano skyriuje VII. SVEIKATA, planuoja šių paslaugų infrastruktūros plėtrą, siekdamas padidinti paslaugų prieinamumą.

Įgyvendinant pažangos priemonę, bus sprendžiamos Telšių regiono Mažeikių, Plungės, Telšių rajono savivaldybių bei Rietavo savivaldybės gyventojų, priklausančių tikslinėms grupėms, problemos. Modernizuojant ir plėtojant paslaugoms teikti reikalingą infrastruktūrą, bus sukurta nauja arba modernizuota sveikatos priežiūros infrastruktūra, kurios talpumas – 259 asmenys per metus, o šios infrastruktūros naudotojų skaičius per metus sudarys 247 naudotojus per metus.

Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumas bus padidintas šioms tikslinėms grupėms:

1. Asmenims, kuriems reikalingos paliatyviosios pagalbos paslaugos – bet kokio amžiaus asmenims, kuriems yra nustatyta negalia, darbingumo lygis ar nesavarankiškumo lygis, atliktas slaugos paslaugų poreikio vertinimas pagal klausimyną, asmenims, sergantiems pavojinga gyvybei liga, kurių sveikatos būklė atitinka paliatyviosios pagalbos indikacijas ir kuriems reikalingos ilgalaikės priežiūros paslaugos dienos stacionare (dienos centre) ar stacionare.

Paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos pacientams, kurių sveikatos būklė atitinka visus kriterijus, išvardintus Sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14¹:

- ligai gydyti išnaudotos visos aktyviojo gydymo galimybės (išskyrus chemoterapiją, spindulinę terapiją, paliatyviają chemoterapiją, biologinę terapiją, hormonų terapiją ir dializes), liga progresuojanti ir pavojinga gyvybei;

- paciento sveikatos būklė pagal Rytų kooperatinės onkologijos grupės (angl. Eastern Cooperative Oncology Group, ECOG) skalę įvertinta 1 arba daugiau balų ir (arba) BARTHEL indeksas – 60 arba mažiau balų, ir (arba) Karnovskio indeksas – 40 arba mažiau balų;

- pacientui reikalinga simptomų terapija, t. y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

Paliatyviosios pagalbos paslaugų plėtra planuojama tik Telšių rajono savivaldybėje.

¹ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo, Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo ir Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašo patvirtinimo“

VšĮ Regioninėje Telšių ligoninėje Kalno g. 40, Telšiuose, paliatyviosios pagalbos paslaugų vietų skaičius bus padidintas 11 vnt., suremontuojant/pritaikant 512,02 m² ploto patalpas (bendras skyriaus patalpų plotas – 512,02 m²), siekiant jų atitikties teisės aktų reikalavimams. Kadangi šiuo metu skyriuje yra 5 paslaugų vietos, bus suformuotas atskiras 16 paslaugų vietų struktūrinis paliatyviosios pagalbos padalinys ligoninėje (5+11).

Kuriamas Telšių paliatyviosios pagalbos dienos centras Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ fondo (RRF) lėšomis adresu Kalno g. 40 Telšių mieste (8 paslaugų vietos). Paliatyviosios pagalbos dienos centras bus Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro padalinys.

Telšių rajono savivaldybėje paliatyviosios pagalbos paslaugų vietų skaičius bus padidintas 11 stacionaro ir RRF lėšomis – 8 dienos stacionaro paslaugų vietomis iš viso 19 paslaugų vietų.

Bus padidintas paliatyviosios pagalbos paslaugų prieinamumas, sukurta galimybė pasirinkti paslaugų formą tarp paliatyviosios pagalbos stacionaro ir dienos stacionaro. Tokiu būdu bus atlieptas asmenų, kuriems reikalingos paliatyviosios pagalbos paslaugos, poreikis kuo ilgiau išlaikyti ir stiprinti asmens organizmo funkcinius gebėjimus, užtikrinti ligų, sveikatos sutrikimų prevenciją. Bus padidintos juos prižiūrinčių asmenų galimybės derinti asmeninį gyvenimą ir asmens, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, priežiūrą ir pailsėti nuo šio asmens priežiūros.

1. Asmenims, sergantiems senatvine demensija ir (ar) Alzheimerio ligomis. Paslaugų šiai tikslinei grupei plėtra planuojama Mažeikių, Plungės ir Telšių rajono savivaldybėse.

- Mažeikių rajono savivaldybėje paslaugų vietų skaičių demencija ir (ar) Alzheimerio ligomis sergantiems asmenims planuojama padidinti 9 vietomis nuo 15 iki 24. Numatoma statyti Sedos PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės 300 m² ploto priestatą, įsigyti skyriui reikalingą įrangą ir baldus.

- Plungės rajono savivaldybėje planuojama sukurti naują teisės aktų reikalavimus atitinkančią infrastruktūrą demencija ir (ar) Alzheimerio ligomis sergantiems asmenims. Planuojama statyti naują apie 400 m² ploto, 12 paslaugų vietų pastatą adresu J. Tumo-Vaižganto g. 89, Plungėje, aprūpinti medicinine įranga, priemonėmis ir baldais.

- Telšių rajono savivaldybėje planuojama rekonstruoti ir pritaikyti Telšių rajono PSPC Varnių skyriaus (Ligoninės g. 3, Varnių mst.) apie 593 m² ploto patalpas, įkurti 12 reikalavimus atitinkančių paslaugų vietų demencija ir (ar) Alzheimerio ligomis sergantiems asmenims, aprūpinti jas medicinine įranga, priemonėmis ir baldais.

Bus sukurta nauja arba modernizuota reikalavimus šioms paslaugoms atitinkanti infrastruktūra: Mažeikių rajono savivaldybėje paslaugų vietų skaičius bus padidintas 9 vietomis, Plungės rajono savivaldybėje – 2 vietomis, Telšių rajono savivaldybėje – 12 vietų.

Padidės paslaugų prieinamumas demencija ir (ar) Alzheimerio ligomis sergantiems asmenims, bus pagerintos sąlygos tikslinės grupės asmenų gydymui, gyvenimui ir paslaugoms saugioje aplinkoje.

3. Asmenims, kuriems reikalingos ambulatorinės slaugos paslaugos namuose (ASPN). Mažeikių, Telšių rajono ir Rietavo savivaldybėje veikiančios mobiliosios komandos bus aprūpintos elektromobiliais su įkrovimo stotelėmis, darbui ir paslaugoms teikti reikalinga įranga ir priemonėmis. ASPN paslaugas gaunančių asmenų skaičius Mažeikių rajono savivaldybėje padidės 100 asmenų, Rietavo savivaldybėje – 50 asmenų, paslaugos bus teikiamos ne tik vakarais, bet ir savaitgaliais. Plėtojant ASPN paslaugas, mobiliąsias komandas aprūpinant darbui reikalinga įranga, priemonėmis ir automobiliais, bus sudaromos sąlygos pacientams gyventi ir gydytis, namuose gaunant ASPN paslaugas. Bus sudarytos prielaidos stacionarių gydymo paslaugų poreikio mažėjimui.

Įgyvendinant pažangos priemonę, Telšių regione bus sukurta infrastruktūra, atitinkanti teisės aktų reikalavimus. Modernizavus paslaugų infrastruktūrą ir padidinus paslaugų vietų tikslinėms grupėms skaičių, bus pagerintas ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumas, sutrumpės paslaugų laukimo laikas ir/ar eilė paslaugoms gauti. Bus pagerintos sąlygos sergančiųjų šeimos nariams derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus, dalyvauti visuomenės gyvenime.

Savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūros dalis bus atnaujinta, modernizuota, bus sukurta prielaidos tolimesnei paslaugų plėtrai ir jų kokybės gerinimui.

Tikslinės grupės ir jų poreikiai, atsižvelgiant į demografines, technologines tendencijas šios pažangos priemonės įgyvendinimo ir 5 metų po pažangos priemonės įgyvendinimo pabaigos laikotarpiu nemažės dėl sparčiai senėjančios visuomenės, vyresnio amžiaus asmenų dalies didėjimo, gyventojų sergamumo tendencijų.

Priemonės įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtros programoje (toliau – RPP) nustatyto poveikio rodiklio „Gydymo priemonėmis išvengiama mirtingumas“ (mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų) siekimo.

Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumo didinimo projektų Telšių regiono savivaldybėse 2014–2020 m. ES fondų investicijų programavimo laikotarpiu per regionines priemones nebuvo įgyvendinama.

TELŠIŲ REGIONO ILGALAIKĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO IR INFRASTRUKTŪROS, REIKALINGOS ILGALAIKĖS PRIEŽIŪROS PASLAUGOMS TEIKTI, MODERNIZAVIMO ŽEMĖLAPIS (IŠTEKLIŲ IR POREIKIŲ ANALIZĖ)

Ilgalaikė priežiūra – pagalba savarankiškumą praradusiems asmenims, skirta asmens sveikatos priežiūros ir socialiniams poreikiams kasdieninėje veikloje tenkinti, kuria siekiama:

1. kuo ilgiau išlaikyti ir stiprinti asmens organizmo funkcinius gebėjimus, užtikrinti ligų, sveikatos sutrikimų ir socialinės atskirties prevenciją, stiprinti ir didinti asmens socialinius gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, dalyvauti visuomenės gyvenime ir taip kuo ilgiau gyventi savarankiškai ir visavertiškai;

2. didinti prižiūrinių asmenų galimybes derinti asmeninį gyvenimą ir asmens, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, priežiūrą ir pailsėti nuo šio asmens priežiūros, dalyvauti darbo rinkoje ir socialiniame gyvenime.

Ilgalaikės priežiūros pasaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūros modernizavimo priemonių tikslas yra plėtoti sveikatos priežiūros pasaugas kaip ilgalaikės priežiūros paslaugų komponentą.

Lietuvoje didėja nepagydomomis ligomis sergančių asmenų skaičius, todėl svarbu savivaldybėse sudaryti galimybę gauti kokybiškas ir savalaikes stacionarines paliatyviosios pagalbos pasaugas. Nuo 2024 m. sausio 1 d. nustatomas 24 paliatyviosios pagalbos lovų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičius (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“ 2024 m. redakcija).

Europos Alzheimerio aljanso „Alzheimer Europe“ 2019 m. duomenimis, Lietuvoje demencija serga 49 tūkst. asmenų. Skaičiuojama, kad 12 proc. sergančiųjų yra reikalinga stacionarinė priežiūra.

Žemiau lentelėje pateikiamas stacionarinių lovų / vietų, skirtų demencija sergančių asmenų priežiūrai ir paliatyviosios pagalbos lovų poreikio Telšių regiono savivaldybėse paskaičiavimas, atsižvelgiant į gyventojų skaičių, sergamumą demencija ir paliatyviosios pagalbos normatyvą.

Teritorinis vienetas	Gyventojų skaičius 2022 metų pradžioje	Stacionarinių lovų / vietų, skirtų demencija sergančių asmenų priežiūrai, poreikis	Paliatyviosios pagalbos lovų poreikis (pagal 24 paliatyviosios pagalbos lovų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų normatyvą)
Mažeikių r.	51 612	99	12
Plungės r.	33 251	90	8
Rietavo sav.	7 292	24	1,7
Telšių r.	39 536	116	9,5
Iš viso regione		329	31,2

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad demencija sergantiems asmenims yra teikiamos tiek sveikatos priežiūros (slauga), tiek socialinės pasaugos, todėl kiekviena savivaldybė individualiai įsivertina esamą situaciją ir demencija sergančių asmenų priežiūrai skirtos stacionarinės infrastruktūros poreikį.

Siekiant užtikrinti slaugos paslaugų tęstinumą, patenkinti paciento slaugos poreikius ne asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir skatinti paciento savirūpą, sparčiai plėtojamos ambulatorinės slaugos

paslaugos namuose (toliau – ASPN). Šiuo metu Telšių regione ASPN teikia 9 asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Didesnį pacientų skaičių aptarnaujanti ASPN įstaiga turi didesnę specialistų komandą ir susiduria su iššūkiu visą komandą aprūpinti transporto priemonėmis. Tai svarbu siekiant gerinti paslaugų prieinamumą regione.

ESAMOS SITUACIJOS TELŠIŲ REGIONO SAVIVALDYBĖSE ANALIZĖ

(pateikiami naujausi turimi duomenys)

TELŠIŲ REGIONAS	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos (viešosios ir privačios) pavadinimas ir pavaldumas	Paliatyviosios paslaugos (dienos stacionare, dienos centre, stacionare) gaunančių asmenų skaičius	Stacionari nės paliatyviosios pagalbos lovų skaičius	Stacionari nės paliatyviosios pagalbos lovų skaičiaus poreikis po 2024-01-01	Vietų / lovų, skirtų demencija sergančių asmenų stacionarinei / stacionariai socialinei globai, skaičius	Vietų / lovų, skirtų demencija sergančių asmenų stacionarinei priežiūrai / stacionariai socialinei globai, poreikis	Ar numatoma diegti / plėtoti ambulatorines paslaugas demencija sergantiems asmenims?	Asmenų, kurie teikia ASPN paslaugas, skaičius	Įstaigos (viešosios ir privačios) ASPN komandos sudėtis (specialistų skaičius ir profesinė kvalifikacija)
		Mažeikių rajono savivaldybė	VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras (Pavaldus savivaldybei)	-	-	-	-	-	-	-
	VšĮ Regioninė Mažeikių ligoninė (Pavaldi savivaldybei ir SAM)	29	6	8 (didins savo lėšomis)	12	24 (didins savo lėšomis)	-	-		
	UAB Medikvita (privati)	-	-	-	-	-	-	-	42	2 bendrosios praktikos slaugytojai, 2 bendrosios praktikos slaugytojo padėjėjai, 3 kineziterapeutai
	UAB Rezus.lt (privati)	-	-	-	-	-	-	-	323	2 Bendrosios praktikos slaugytojos, 3 Slaugytojos padėjėjos, 3 kineziterapeutės
	VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė (Pavaldi savivaldybei)	-	-	-	15	24	-	-		

	BĮ Plinkšių globos namai (Pavaldūs savivaldybei)	-	-	-	26 (iš viso 40 vietų)	46 (bus sukurta 20 vietų SADM projekto lėšomis)	-	-	
	Iš viso Mažeikių rajono savivaldybėje	29	6	12	53	94 (paskaičiuotas poreikis - 99)	Ne		
Plungės rajono savivaldybė	VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė (Savivaldybė)	21	3	3	10 (st.priež.) 15 (stac.globa)	12 (planuojama naujame pastate) 15	Ne	275	2,55 et. slaugytojų, 4 et. slaugytojos padėjėjos, 1 et. kineziterapeutė, 0,25 et. ergoterapeutė,
	UAB „Plungės sveikatos centras“ (Privati)	-	-	-	-	-	-	270	2,25 et. – slaugytojos, 3 et. – slaugytojo padėjėjos, 1,75 et. – kineziterapeutai.
	Stonaičių socialinės globos namai (SADM)	-	-	-	35 (iš viso 150 vietų)	35	-	-	
	Parapijiniai Plungės parapijos senelių globos namai (Plungės Šv. Jono krikštytojo parapija)	-	-	-	3 (iš viso 31 vieta)	3	-	-	
	Žemaičių Kalvarijos Caritas skyriaus globos namai (Plungės Šv. Jono krikštytojo parapija)	-	-	-	35 (iš viso 45 vietos)	35	-	-	
	Plungės socialinių paslaugų centras (Savivaldybė)	-	-	-	1 (iš viso 17 vietų)	1	-	-	

	A.Klišonio komercinė firma „Inesa“ (Privati)	-	-	-	-	-	-	-	-
	UAB „Klinika Pulsas“ (Privati)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso Plungės rajono savivaldybėje	21	3	3	99	101 (paskaičiuotas poreikis - 90)	Ne		
Rietavo savivaldybė	VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras (pavaldumas savivaldybei)	0	0	0	2	2	-	-	-
	VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namai, (pavaldumas Parapijai)	-	-	-	20 (iš viso 65 vietos)	20	-	-	-
	UAB „Rietavo šeimos daktaras“, (privatus)	-	-	-	-	-	Taip	300	Bendrosios praktikos slaugytojos - 2.75 etato, slaugytojos padėjėjos - 2,5 etato, kineziterapeutas - 1,0 etatas
	Iš viso Rietavo savivaldybėje	-	-	-	22	22 (paskaičiuotas poreikis - 24)	Taip		
Telšių rajono	Regioninė Telšių ligoninė, VšĮ (pavaldi Telšių r. savivaldybei ir SAM)	16	5	16	0	0	Ne	0	

	VšĮ Telšių rajono pirminės Sveikatos priežiūros centras, (pavaldi Telšių r. savivaldybei)	8	4 (bus pertvarkytos demencijos pasl.)	8 (dienos centras)	12	24	Taip	900	BPS - 11,05 et., Kineziterapeutas 2,5 et., Slaugytojo padėjėjas – 2;
	UAB Telšių šeimos sveikatos centras (privati)	0	0	0	0	0	–	97	2 bendrosios praktikos slaugytojos; 2 slaugytojo padėjėjai; 2 kineziterapeutai; 1 socialinė darbuotoja (pagal poreikį); 1 medicinos psichologas (pagal poreikį).
	UAB Telšių šeimos klinika, (privati)	0	0	0	0	0	–	183	Bendrosios praktikos slaugytojai - 4, slaugytojo padėjėjai - 2, kineziterapeutas - 1.
	Viešoji įstaiga Maltiečių namai, (pavaldi Maltos ordino pagalbos tarnybai)	0	0	0	8	8	–	0	
	UAB Homega (privati)	0	0	0	13	13	–	0	
	Telšių rajono senelių globos namai, BĮ (pavaldūs Telšių r. savivaldybei)	0	0	0	23	23	–	0	
	Dūseikių socialinės globos namai VBĮ (pavaldūs SADM)	0	0	0	54	54	Ne	0	
	Iš viso Telšių rajono savivaldybėje	24	9	24	110	122	Taip	1180	

PLANUOJAMOS INVESTICIJOS Į PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪRĄ IR PASLAUGŲ TEIKIMĄ REGIONO SAVIVALDYBĖSE

1. Paliatyviosios pagalbos paslaugos.

Mažeikių rajono savivaldybėje teikiamos stacionarinės ir ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos. VšĮ Regioninėje Mažeikių ligoninėje teikiamos paliatyviosios pagalbos paslaugos atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14 patvirtintus reikalavimus patalpoms, yra paslaugų teikimo licencija, pasirūpinta reikiamomis priemonėmis, atsižvelgiant į atnaujintus reikalavimus išklausti paliatyviosios pagalbos mokymų kursai, darbuotojai vyksta į mokymus

Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos yra teikiamos Regioninės Mažeikių ligoninės slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje, kur yra 6 stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugų lovos. 2023 m. paliatyviosios pagalbos paslaugos buvo suteiktos 29 pacientams. Lovų užimtumas per 2023

m. buvo 100 proc. Eilės stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugoms gauti nėra, nes pacientai, kuriems reikalingos stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos, trūkstant laisvų paliatyviosios pagalbos lovų, yra guldomi į slaugos lovas.

Atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. nustatytą 24 paliatyviosios pagalbos lovų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičių (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“ 2024 m. redakcija), yra poreikis didinti paliatyviosios pagalbos lovų skaičių.

Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas ir toliau planuojama teikti VšĮ Regioninėje Mažeikių ligoninėje. Siekiant įgyvendinti teisės aktų reikalavimus ir poreikį stacionarinei paliatyviajai pagalbai, šių paslaugų lovų skaičius Regioninėje Mažeikių ligoninėje bus didinamas nuo 6 iki 8 lovų, suformuojant atskirą paliatyviosios pagalbos paslaugų struktūrinį padalinį. *Šiuos pokyčius VšĮ Regioninė Mažeikių ligoninė planuoja įgyvendinti savo lėšomis artimiausiu metu.*

Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas pacientų namuose 2024 m. kovo mėn. pradeda teikti VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Mažeikių PSPC) sveikatos priežiūros specialistų komanda (gydytojas, slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, medicinos psichologas, kineziterapeutas). Mobilioji komanda automobiliu nėra aprūpinta, komandoje dirbantys darbuotojai yra sudarę automobilių nuomos sutartis ir pas pacientus vyksta savo transportu.

Iki Mažeikių PSPC mobiliosios komandos įsteigimo ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas savivaldybėje pagal sutartis teikė ir teikia VšĮ „Prasmė“ ir VšĮ Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centras.

Teikiamomis *stacionarinėmis ir ambulatorinėmis* paliatyviosios pagalbos paslaugomis pacientų namuose bus siekiama užtikrinti gyventojams reikalingas paliatyviosios pagalbos paslaugas Mažeikių rajone.

Paliatyviosios pagalbos paslaugų *dienos stacionare (dienos centre)* Mažeikių rajono savivaldybėje nėra teikiama ir neplanuojama.

Plungės rajono savivaldybėje paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos tik stacionare ir šias paslaugas teikia viena įstaiga – VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė (toliau – Ligoninė).

Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos yra teikiamos Ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje Plungės rajono savivaldybės ir kitų savivaldybių gyventojams. Šiame skyriuje yra skirtos 3 lovos šioms paslaugoms teikti. Stacionariniam paliatyviosios pagalbos užtikrinimui šiuo metu pakanka Ligoninėje turimų 3-jų lovų. Pacientai guli atskirose vienvietėse palatose. 2022 m. stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teiktos 10 pacientų (skaičių įtakojo užsitęsusi COVID-19 pandemija), 2023 m. paliatyviosios pagalbos paslaugos teiktos 21 pacientui, kurie ligoninėje slaugyti 771 dieną (lovadienį). Turint 3 lovas, pacientų slaugymas per metus gali sudaryti 1095 lovadienius. Turimų lovų užimtumas 2023 m. siekė 70 proc. Kadangi paliatyviosios pagalbos lovų užimtumas siekia tik 70 proc., laukimo eilių nėra, todėl ir toliau paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimas Plungės rajono savivaldybėje bus organizuojamas taip pat kaip iki šiol, tik atsiradus didesniai poreikiui, bus peržiūrėtas paliatyviosios pagalbos lovų skaičius ir padidintas paliatyviosios pagalbos lovų skaičius tame pačiame skyriuje.

Atsižvelgiant į patvirtintą 24 paliatyviosios pagalbos lovų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičių (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“ 2024 m. redakcija), Plungės rajono savivaldybėje turėtų būti 8 paliatyviosios pagalbos paslaugų vietas/lovas. Tačiau 2024 m. Plungės rajono savivaldybėje paslaugų vietų/lovų skaičius išliks toks pat (3), tik atsiradus didesniai poreikiui, bus peržiūrėtas ir padidintas šių paslaugų lovų skaičius.

Paliatyviosios pagalbos paslaugos yra teikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo ir Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“ bei atitinkant įsakyme numatytus šių paslaugų teikimui keliamus reikalavimus.

Plungės rajono savivaldybėje *neplanuojamos teikti paliatyviosios pagalbos paslaugas dienos stacionare (dienos centre)*, nes nėra poreikio šioms paslaugoms, kadangi stacionarijų paliatyviosios pagalbos paslaugų lovų užimtumas Ligoninėje siekia tik 70 proc. ir paliatyviosios pagalbos paslaugoms savivaldybėje eilių nėra.

Rietavo savivaldybės gyventojams paliatyviosios pagalbos paslaugos vietoje nėra prieinamos, jas gali gauti kaimyninių savivaldybių gydymo įstaigose: Plungės rajono savivaldybės ligoninėje, Telšių rajono PSPC Varnių slaugos skyriuje, Šilalės rajono ligoninėje pagal VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro sutartis su šiomis gydymo įstaigomis.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuo 2024 m. sausio 1 d. nustatytą 24 paliatyviosios pagalbos lovų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, skaičių (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“ 2024 m. redakcija), Rietavo savivaldybėje gali būti 2,7 paliatyviosios pagalbos paslaugų vietos. Tačiau pagal naujausius Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos reikalavimus paliatyviosios pagalbos skyrius gali būti steigiamas su ne mažiau kaip 8 lovomis/paslaugų vietomis, todėl Rietavo savivaldybė negali planuoti šių paslaugų vietų plėtros. Pagal ligonių kasų pateiktą informaciją, 2022 metais Rietavo savivaldybės gyventojai paliatyvia pagalba kitose gydymo įstaigose pasinaudojo 25 lovadieniais, o 2023 m. – 24 lovadieniais.

Atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus, reglamentuojančius reikalavimus paliatyviosios pagalbos paslaugoms, nėra galimybės užtikrinti šios paslaugos teikimą Rietavo savivaldybės gydymo įstaigose. Todėl savivaldybės gyventojams šios paslaugos ir toliau bus teikiamos pagal sutartis su kaimyninių savivaldybių gydymo įstaigomis.

Paliatyviosios pagalbos paslaugų dienos stacionare (dienos centre) Rietavo savivaldybėje nėra teikiama ir neplanuojama.

Telšių rajono savivaldybė. Šiuo metu viešojoje įstaigoje VšĮ Regioninėje Telšių ligoninėje (toliau tekste – VšĮ RTL) ir VšĮ Telšių pirminės sveikatos priežiūros centro Varnių padalinyje (toliau tekste – Telšių PSPC Varnių padalinys), paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti yra skirtos – 9 lovos, iš jų 5 lovos – VšĮ RTL ir 4 lovos – Telšių PSPC Varnių padalinyje.

Per 2023 m. Telšių PSPC Varnių padalinyje buvo stacionarizuoti 8 pacientai, o VšĮ RTL – 16 pacientų, kuriems buvo reikalinga paliatyviosios pagalbos paslaugos.

Šiuo metu VšĮ RTL Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje yra 25 lovos, iš kurių 5 skirtos paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti. Tiek bendras lovų skaičius, tiek paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti lovų skaičius yra per mažas ir neatitinka šiuo metu poreikio šioms paslaugoms. Norinčius gydytis ir būti slaugomais šiame skyriuje tenka rašyti į sąrašą, taip vadinamą eilę. Šioje eilėje nuolat būna 10-20 pacientų, laukimo trukmė - iki pusės metų. Pacientai priimami tiek iš kitų ligoninės skyrių, tiek iš namų. Pirmenybė teikiama pacientams su ypatingais poreikiais, pvz.: DPV (dirbtinė plaučių ventilacija) aparato būtinybė, papildomo deguonies pastovus poreikis, vegetacinės būklės ir pan. Pacientai, neturintys tokių poreikių, bet atitinkantys stacionarinės slaugos poreikį, dažnai taip ir nepatenka į skyrių dėl vietų stokos.

Atsižvelgiant į tai, kad paliatyviosios pagalbos paslaugų prieinamumas yra nepakankamas, planuojama didinti paliatyviosios pagalbos lovų skaičių VŠĮ RTL nuo 5 iki 16 lovų, įkuriant 11 naujų, reikalavimus atitinkančių paslaugų vietų stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti, steigiant atskirą 16 lovų paliatyviosios pagalbos skyrių, panaudojant šiuo metu palaikomojo gydymo ir slaugos skyriui priklausančias patalpas. Bendras palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus plotas 512,02 kv. m. Pažymėtina, kad įstaiga yra akredituota teikti aukščiau nurodytas palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugas vadovaujantis Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų ir šios paslaugos apmokėjimo reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-393 „Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, reikalavimais. Didėjant namuose teikiamų slaugos paslaugų skaičiui, mažės stacionarinės bendrosios slaugos paslaugų poreikis. Todėl planuojama pertvarkyti šiuo metu bendrosios slaugos paslaugoms teikti pritaikytas patalpas į pritaikytas paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti.

Pritaikant patalpas paliatyviosios pagalbos paslaugoms teikti, planuojama atnaujinti asmens higienos (sanitarinio švarinimo) patalpą, neįgaliesiems pritaikytus tualetus, neįgaliesiems pritaikytą vonią ir dušą, 5 daugiavietes palatas pertvarkyti į dvi vietas palatas, vieną palatą į vienvietę, skyriuje yra procedūrų kabinetas, personalo poilsio patalpa, yra numatyta laikino mirusiųjų laikymo patalpa, psichologinei pagalbai teikti pritaikyta patalpa. Šiuo metu VŠĮ RTL palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje paslaugos gali būti teikiamos 35 pacientams. Atsižvelgiant į planuojamus pokyčius bus perskirstomi ir turimi žmogiškieji resursai, papildomai, greta turimo personalo, įdarbinant 8,5 etatus bendrosios praktikos slaugytojų, 6 etatus slaugytojų padėjėjų, 0,75 etato gydytojų, 2 etatus kineziterapeutų, o medicinos psichologų bei socialinių darbuotojų paslaugų teikimas bus užtikrinamas pasitelkiant darbuotojus iš kitų struktūrinių padalinių. Specialistų pakaktų užtikrinti nustatytus reikalavimus dėl specialistų darbo krūvio. Paliatyviosios pagalbos skyriuje vienu metu paslaugas teiks mažiausiai 2 gydytojai, 4 bendrosios praktikos slaugytojai, 2 socialiniai darbuotojai, 2 medicinos psichologai, 4 slaugytojų padėjėjai, 2 kineziterapeutai. Sumažėjus bendrosios slaugos lovų skaičiui, plėtojant ASPN paslaugas, dalį palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus darbuotojų planuojama įdarbinti paliatyviosios pagalbos skyriuje. Dabar įstaigoje dirbantys darbuotojai yra išklause paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programą, todėl tai padės tinkamai organizuoti paslaugas pacientams. Naujai priimti darbuotojai bus siunčiami į kvalifikacijos tobulinimo kursus.

Pacientai, kuriems reikalingas palaikomasis gydymas ir slauga, skyriuje gali praleisti (užimti lovą) 120 dienų per metus iš karto arba dalimis. Per 2023 m. palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuose buvo stacionarizuoti 24 asmenys, iš jų VŠĮ RTL – 16 ir Telšių PSPC Varnių padalinyje – 8. Pacientai paliatyviosios pagalbos skyriuje gali būti stacionarizuoti neribotą laiką, kas lemia mažą pacientų kaitą ir nedidelį paslaugos gavėjų skaičių.

Telšių PSPC Varnių padalinyje 4 paliatyviosios pagalbos paslaugų lovų planuojama atsisakyti, šioje įstaigoje plėtoti demencija sergančių asmenų stacionarinę priežiūrą.

Paliatyviosios pagalbos paslaugų dienos stacionaro (dienos centro) paslaugos iki šiol savivaldybėje nebuvo teikiamos. Telšių rajono savivaldybė, įgyvendindama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ (RRF) priemonę, planuoja remontuoti ir pritaikyti patalpas paliatyviosios pagalbos paslaugų dienos centrui adresu Ligoninės g. 3, Varnių mieste, įkurti 8 paliatyviosios pagalbos paslaugų dienos stacionaro paslaugų vietas.

Paliatyviosios pagalbos dienos centras bus Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro padaliniu.

2. Demencija ir Alzheimerio liga (toliau – demencija) sergančių asmenų stacionarinė priežiūra / stacionari globa

Mažeikių rajono savivaldybė

Mažeikių rajono savivaldybėje 2022 m. buvo 842 demencija sergantys asmenys. Dėl sparčiai senėjančios visuomenės tikėtina, kad demencija sergančių pacientų daugės. Skaičiuojama, kad 12 proc. visų sergančiųjų yra reikalinga stacionarinė priežiūra. Stacionarinių lovų / vietų poreikis demencija

sergančių asmenų priežiūrai, paskaičiuotas atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir sergamumą šia liga, Mažeikių rajono savivaldybėje – 99 lovos/vietos. Atsižvelgiant į šį poreikį, planuojama plėsti stacionariųjų lovų/vietų skaičių savivaldybėje.

Mažeikių rajono savivaldybėje demencija sergančių asmenų stacionarinė priežiūra / stacionari socialinė globa teikiama šiose gydymo ir socialinėse įstaigose:

1. VšĮ Regioninėje Mažeikių ligoninėje (12 stacionarios priežiūros lovų).
2. Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje (15 stacionarios priežiūros lovų).
3. Plinkšių globos namuose – stacionari socialinė globa (gyvena 26 senatvine demencija ir Alzheimerio liga sergantys asmenys iš 40 gyventojų).

Atkreiptinas dėmesys, kad BĮ „Plinkšių globos namai“ lovų skaičius demencija sergantiems asmenims nėra nustatytas ir įstaigoje paslaugas gaunančių demencija sergančių asmenų skaičius yra kintantis pagal poreikį.

Demencija sergančių asmenų stacionarinės priežiūros/stacionarios globos paslaugoms teikti Mažeikių rajono savivaldybėje užimtos 53 paslaugų vietos/lovos. Šiuo metu rajone teikiamos paslaugos demencija sergantiems atitinka visus reikalavimus. Darbuotojų komandos atitinka kvalifikacijos reikalavimus ir yra suformuotos pagal poreikį ir atitinkamus teisės aktus. Šiuo metu patalpos, plotas atitinka reikalavimus. Medicinos priemonėmis tiek VšĮ Regioninė Mažeikių ligoninė, tiek VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė yra aprūpinta, prie to prisideda ir Mažeikių rajono savivaldybės administracija. Ateityje, esant poreikiui, planuojama papildyti ar atnaujinti medicinos priemones, planuojama jas finansuoti gydymo įstaigų ir Mažeikių rajono savivaldybės administracijos lėšomis.

Mažeikių rajono savivaldybė, vykdydama savarankiškąją savivaldybių funkciją, planuoja didžiosios dalies demencija sergančių pacientų stacionarinę globą organizuoti VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje, kurioje šiuo metu yra įrengtas 15 lovų demencijų skyrius, kur paslaugos teikiamos demencija sergantiems žmonėms. Skyrius įrengtas ligoninės pirmajame aukšte, kiek įmanoma pritaikytas demencija sergantiems asmenims, tačiau neatitiks reikalavimų demencija sergančių pacientų slaugos patalpoms, kurie įsigalios nuo 2030 m. sausio 1 d.: nėra atskirų tualetų ir dušų palatose, nėra valgomojo, virtuvėlės su įranga, reikalingo dydžio – 100 kv. m – bendrojo kambario. Tam, kad patalpos demencija sergančių asmenų slaugai atitiktų naujausius reikalavimus, reikalinga statyti apie 300 kv. m ploto ligoninės priestatą.

VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje planuojama padidinti vietų skaičių demencija sergantiems pacientams 9 vietomis nuo 15 iki 24. Patalpų išplėtimas pastatant priestatą būtinas, kad jos atitiktų reikalavimus, įsigaliosiančius nuo 2030 m. sausio 1 d.

Stacionarinės globos paslaugos demencija sergantiems asmenims bus ir toliau teikiamos BĮ Plinkšių globos namuose, kuriuose socialinės globos paslaugos teikiamos 26 demencija sergantiems asmenims (iš viso įstaigoje yra 40 vietų). Socialinės globos įstaigoje nėra patvirtintų vietų skaičiaus, kiek juose gali būti apgyvendinta demencija sergančių asmenų, ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos visiems senyvo amžiaus asmenims tarp jų ir demencija sergantiems asmenims.

Be to, Stacionarinės globos paslaugų vietų skaičius savivaldybėje 2026 m. pabaigoje bus padidintas dar 20 vietų, įsteigus Plinkšių globos namų filialą planuojamame rekonstruoti pastate Šerkšnėnų kaime, įgyvendinant projektą pagal pažangos priemonę „Socialinių paslaugų infrastruktūros ir paslaugų plėtra“ (SADM priemonė).

VšĮ Regioninėje Mažeikių ligoninėje yra 12 lovų demencija sergantiems pacientams. Per 2023 m. VšĮ Regioninėje Mažeikių ligoninėje demencija sergančių pacientų stacionarinei priežiūrai eilių nebuvo, tačiau atsiradus poreikiui didinti lovų skaičių ir galimybėms, planuojama perprofiluojant įstaigos skyrių arba rajono įstaigos bendrai, ir įstaigos lėšomis papildyti skyrių dar 12 lovų.

Igyvendinus planuojamus veiksmus, Mažeikių rajono savivaldybėje būtų sukurta 41 stacionarinės priežiūros ir stacionarios socialinės globos paslaugų vieta nuo šiuo metu turimų 53 iki 94.

Plungės rajono savivaldybė. 2022 m. Plungės r. sav. demencija sirgo 795 gyventojai. Didžiąją dalį globos ir slaugos paslaugų demenciją turintiems asmenims Lietuvoje suteikia šeimos, demenciją turinčių asmenų priežiūroje dalyvauja visa šeima. Skaičiuojama, kad apie 12 proc. visų sergančiųjų yra reikalinga stacionarinė priežiūra. Įvertinant kiekvienoje savivaldybėje skirtingą sergamumą šia liga ir gyventojų skaičių, *paskaičiuotas* stacionarių lovų, skirtų demencija sergančių asmenų priežiūrai poreikis Plungės rajono savivaldybėje yra 90, o realiai turimų paslaugų vietų bendras skaičius – 99.

Plungės rajono savivaldybėje demencija sergančių asmenų stacionarinė priežiūra / stacionari socialinė globa teikiama šiose gydymo ir socialinėse įstaigose:

1. Plungės parapijos senelių globos namai, Žemaičių Kalvarijos Caritas skyriaus globos namai, Stonaičių socialinės globos namai (socialinės globos įstaigos) - ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims.
2. Biudžetinė įstaiga Plungės socialinių paslaugų centras (dienos socialinės globos paslaugos)
3. VšĮ Plungės rajono ligoninė (trumpalaikės socialinės globos paslaugos)
4. VšĮ Plungės rajono ligoninė (stacionarinės ilgalaikės priežiūros paslaugos).

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje veikia du bendro tipo senelių globos namai: **Plungės parapijos senelių globos namai** – kuriuose yra 31 vieta, šiuo metu juose gyvena 3 asmenys, kuriems nustatyta demencija, tačiau su demencijos požymiais yra iki 15 asmenų, ir **Žemaičių Kalvarijos Caritas** skyriaus globos namai, kuriuose yra 45 vietos, šiuo metu juose gyvena 30 demencija sergančių asmenų. Šiose socialinės globos įstaigose nėra patvirtintų vietų skaičiaus, kiek juose gali būti apgyvendinta demencija sergančių asmenų. Įstaigos ilgalaikės socialinės globos paslaugas organizuoja visiems senyvo amžiaus asmenims iki kol reikalinga, kurių individualūs poreikiai gali būti patenkinti toje įstaigoje teikiamomis socialinėmis paslaugomis ir priežiūra, tarp jų ir demencija sergančių asmenų.

Savivaldybės teritorijoje veikia **Stonaičių socialinės globos namai**, kurie specializuotas ilgalaikės socialinės globos paslaugas teikia 150 intelekto ir (ar) psichinę negalią turinčių asmenų (vietų skaičius įstaigoje iš viso), tarp jų šiuo metu socialinės globos paslaugos yra teikiamos 35 demencija sergantiems senyvo amžiaus asmenims. Šioje įstaigose nėra patvirtintų vietų skaičiaus, kiek juose gali būti apgyvendinta demencija sergančių asmenų. Stonaičių socialinės globos namuose apgyvendinami ir paslaugos pradedamos teikti ne tik jauno amžiaus asmenims su negalia (kurie sulaukia senyvo amžiaus ir paslaugos jiems teikiamos iki kol reikalinga), tačiau ir senyvo mažiaus asmenims, todėl paslaugų ir priežiūros poreikis šiai tikslinei paslaugų gavėjų grupei yra užtikrinamas. Vykdamas institucinės globos pertvarką, socialinės globos įstaigoje gyventojų skaičius palaipsniui yra mažinamas. Dėl to, atsižvelgiant į asmenų individualius poreikius ir siekiant atitikti įstaigoje teikiamų socialinės globos paslaugų kokybės reikalavimus, yra gerinamos ten gyvenančiųjų asmenų gyvenimo sąlygos (pvz., daugiau asmenų gyvena po vieną). Nors mažinamas gyventojų skaičius, laisvų patalpų socialinės globos įstaiga šiuo metu neturi. *Planų ir (ar) gairių, kaip Stonaičių socialinės globos namai galėtų panaudoti esamą infrastruktūrą pasibaigus institucinės globos pertvarkos procesui, įstaiga dar nėra numačiusi ir su ministerija, kuri įgyvendina savininko teises ir pareigas, nėra derinusi.*

Plungės rajono savivaldybėje ilgalaikės socialinės globos paslaugų įstaigoje laukia 17 demencija sergančių asmenų, iš jų:

- 11 asm. – į Plungės parapijos senelių globos namus,
- 4 asm. – į Žemaičių Kalvarijos Caritas skyriaus globos namus,
- 2 asm. – į socialinės globos įstaigas esančias kitose savivaldybėse.

Asmenys socialinės globos namuose apgyvendinami atsiradus laisvai vietai juose, taip pat perkant socialinės globos paslaugas socialinės globos įstaigose kitose savivaldybėse, jei asmenys pageidauja šias paslaugas ten gauti.

1. Savivaldybėje yra viena dienos socialinės globos paslaugas įstaigoje teikianti įstaiga – biudžetinė įstaiga Plungės socialinių paslaugų centras, kuriame yra 17 vietų suaugusių asmenų su intelekto negalia, asmenų su sunkia negalia užimtumui organizuoti (paslaugos orientuotos į šią tikslinę asmenų su negalia grupę), tačiau dienos socialinės globos paslaugos yra teikiamos ir mobiliam (galinčiam išvykti iš savo namų) 1 senyvo amžiaus asmeniui su sunkia negalia sergančiam demencija. Daugiau laisvų vietų šioje įstaigoje teikti paslaugas demencija sergantiems šiuo metu nėra.

2. Savivaldybėje VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninėje yra numatyta 15 vietų trumpalaikiai socialinei globai įstaigoje teikti, iš jų 3 vietos laikino atokvėpio paslaugai teikti. Per 2023 metus trumpalaikės socialinės globos paslaugos iš viso suteiktos 27 senyvo amžiaus asmenims, iš jų 15 asmenų sergančių demencija.

3. Šiuo metu VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninėje Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje II demencija sergantiems pacientams yra 10 slaugos ir palaikomojo gydymo lovų. 2023 m. slaugos paslaugos teiktos 122 pacientams. Demencija sergančių pacientų slaugos lovdieniai per metus siekė 2354. Esant 10 lovų, 2023 m. lovų užimtumas siekia 65 proc. Šiuo metu nėra poreikio didinti lovų skaičiaus.

Tačiau atsižvelgiant į numatomus reikalavimų specializuotų skyrių patalpoms pokyčius, įsigaliosiančius nuo 2030 m. (pagal parengtą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. V-393 „Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų ir šios paslaugos apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą), demencija sergančių pacientų slaugos paslaugos, teikiamos Ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje II nebeatitiks 2030 m. keliamų reikalavimų patalpoms.

Todėl VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė planuoja statyti naują pastatą 12-ai paslaugų vietų įkurti demencija sergančių asmenų ilgalaikiai priežiūrai, įsigyti medicininę įrangą ir priemones bei veiklai vykdyti reikalingus baldus pagal finansuojamą veiklą „Stacionarinių slaugos paslaugų žmonėms, sergantiems Alzheimerio liga, senatvine demencija, bei paliatyviosios pagalbos paslaugų infrastruktūros plėtojimas ir modernizavimas“ (RPP1 priemonės lėšos). Naujo pastato statyba ir naujo skyriaus įrengimu siekiama modernizuoti ir plėtoti palaikomojo gydymo ir slaugos skyrių, kuriame paslaugos teikiamos Alzheimerio liga ir demencija sergantiems asmenims ir pacientai iš Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus II (minėtos 12 lovų) bus perkelti į naujas patalpas. Naujai statomame pastate turės būti įrengtos šios patalpos:

1. priėmimo patalpa;
2. asmens higienos (sanitarinio švarinimo) patalpa;
3. palatos, kuriose gali būti gydomi ne daugiau nei 2 pacientai. Bent viena iš palatų turi būti vienvietė;
4. procedūrų kabinetas;
5. personalo poilsio patalpa;
6. neįgaliesiems pritaikyti tualetai;
7. neįgaliesiems pritaikyti vonia ir (ar) dušas;
8. laikino mirusiųjų laikymo patalpa;
9. psichologinei pagalbai teikti pritaikytos patalpos.

Vykdam šią veiklą, siekiama modernizuoti ir plėtoti palaikomojo gydymo ir slaugos skyrių, kuriame paslaugos teikiamos Alzheimerio liga ir demencija sergantiems asmenims, siekiant atitikti minėtus reikalavimus. Plungės rajone demencija sergančių pacientų priežiūra bus koncentruojama vienoje įstaigoje – VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninėje ir užtikrinama rajono mastu. Demencija sergančių pacientų slaugos paslaugos bus teikiamos atskirame

pastate, izoliuotame nuo kitų skyrių, specialiai pritaikytame tokių pacientų slaugai skyriuje, kuriame paslauga teikiama ne daugiau kaip 12 pacientų, o vienoje palatoje – ne daugiau kaip 2 pacientams.

Taip pat planuojamos įsigyti medicinos priemonės pagal Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-393 „Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, bei įrengti personalo iškvietimo sistemą palatose.

Įgyvendinus planuojamus veiksmus, Plungės rajono savivaldybėje bus sukurta 12 naujų stacionarinės priežiūros paslaugų vietų, tačiau bendras jų skaičius padidės 2 vietomis (lyginant su 2023-12-31) nuo šiuo metu turimų 99 iki 101, nes demencija sergančių pacientų slaugos skyrius, kuriame šiuo metu yra 10 vietų, bus perkeltas į naujai sukurta infrastruktūrą – 12 paslaugų vietų pastatą.

Paslaugų vietų demencija sergantiems asmenims skaičius (101) bus didesnis už normatyvą (90), tačiau reikia pažymėti, kad paslaugų vietų skaičius (35 vietos) Stonaičių socialinės globos namuose mažės dėl vykdomos institucinės globos pertvarkos, perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų.

Rietavo savivaldybė. 2022 m. Rietavo savivaldybėje demencija sirgo 206 gyventojai. Skaičiuojama, kad apie 12 proc. visų sergančiųjų yra reikalinga stacionarinė priežiūra. Įvertinant kiekvienoje savivaldybėje skirtingą sergamumą šia liga ir gyventojų skaičių, *paskaičiuotas* stacionarių lovų, skirtų demencija sergančių asmenų priežiūrai poreikis Rietavo savivaldybėje būtų 24. Šiuo metu savivaldybėje yra 22 paslaugų vietos, kuriomis naudojasi demencija sergantys gyventojai.

Rietavo savivaldybėje demencija sergančių asmenų stacionarinė priežiūra / stacionari socialinė globa teikiama šiose gydymo ir socialinėse įstaigose:

1. VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius (stacionarinė priežiūra).
2. VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namai (stacionari socialinė globa)

VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centro slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje yra 2 paslaugų vietos demencija sergančių asmenų stacionarinės priežiūros (slaugos) paslaugoms teikti. Turimas paslaugų vietų skaičius yra pakankamas, laukimo eilių nėra, vietų užimtumas svyruoja nuo 0% iki 100%, per 2023 m. paslaugomis pasinaudojo 4 pacientai. Demencija sergantiems yra skirtos dvi palatos, viena – 8,82 kv. m., kita – 16,25 kv. m. Patalpos atitinka reikalavimus.

VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namuose gyvena 20 demencija sergančių asmenų, iš viso įstaigoje yra 65 paslaugų vietos/lovos. Vietų demencija sergantiems asmenims skaičius nėra patvirtintas, jis yra lankstus. Įstaigoje visada būna užimtose visos vietos, patalpos atitinka reikalavimus. Rietavo parapijos senelių globos namuose ilgalaikės socialinės globos paslaugų laukia apie 20 žmonių, vidutinis laukimo laikas 4-6 mėn.

Numatoma plėtoti ASPN paslaugas demencija sergantiems asmenims, investuojant į mobiliosios komandos aprūpinimą darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliu su įkrovimo stotele, pagerinti ASPN paslaugų prieinamumą šiai tikslinei grupei.

Telšių rajono savivaldybė. 2022 m. Telšių rajono savivaldybėje demencija sirgo 1005 gyventojai, skaičius ir rodiklis 10 tūkst. gyventojų per paskutinius 5 metus buvo mažai kintantis, 1,8 karto aukštesnis už šalies vidurkį. Skaičiuojama, kad apie 12 proc. visų sergančiųjų yra reikalinga stacionarinė priežiūra. Įvertinant kiekvienoje savivaldybėje skirtingą sergamumą šia liga ir gyventojų skaičių, *paskaičiuotas* stacionarių lovų, skirtų demencija sergančių asmenų priežiūrai poreikis Telšių rajono savivaldybėje būtų 116. Realiai Telšių rajono savivaldybėje šiuo metu paslaugų vietų demencija sergantiems gyventojams bendras skaičius yra 110.

Telšių rajono savivaldybėje demencija sergančių asmenų stacionarinė priežiūra / stacionari socialinė globa teikiama šiose gydymo ir socialinėse įstaigose:

1. VšĮ Telšių pirminės sveikatos priežiūros centro, Varnių padalinyje – 12 stacionarinės priežiūros vietų;
2. Viešoji įstaiga Maltiečių namai – 8 socialinės globos paslaugų vietos;
3. „Omega“, UAB – 13 socialinės globos paslaugų vietų;
4. Telšių rajono senelių globos namai – 23 socialinės globos paslaugų vietos;
5. Dūseikių socialinės globos namai – 54 socialinės globos paslaugų vietos.

Demencija sergančių asmenų stacionarinę priežiūrą / stacionarią globą numatoma plėtoti Telšių PSPC Varnių padalinyje, kur šiuo metu yra 12 pritaikytų vietų demencija sergančių asmenų stacionarinei priežiūrai. Planuojama įkurti dar 12 paslaugų vietų demencija sergantiems, pritaikant pirmame aukšte esančio globos (slaugos) skyriaus patalpas.

Įsteigus skyrių, pritaikytą demencija sergantiesiems, paslaugos bus teikiamos atskirame, izoliuotame nuo kitų skyrių, specialiai pritaikytame tokių pacientų slaugai skyriuje, kuriame paslauga teikiama ne daugiau kaip 12 pacientų, o vienoje palatoje – ne daugiau kaip 2 pacientams. Skyrius bus įrengtas vadovaujantis reikalavimais, kurie taikomi iš ES fondų finansuojamiems demencijų skyriams įrengti. Planuojama renovuoti pastato pirmą aukštą, kurio plotas – 592,76 kv. m., bus užtikrintas reikalavimus paslaugai teikti atitinkantis darbuotojų skaičius. Skyrius bus įrengtas pirmame pastato aukšte, patalpos bus suprojektuotos ir pažymėtos taip, kad asmenys lengvai jose orientuotųsi, palatos bus įrengtos, kad minimalus plotas 1 asmeniui būtų ne mažesnis kaip 9 kv. m., bus pritaikyta palata demencija sergantiems asmenims, kuriems pasireiškia agresyvus, fiziškai žalojantis elgesys, įrengtos valgomojo, virtuvėlės patalpos, įsigyta įranga, įrengtas bendrasis kambarys, higienos patalpos, atskira negalios reikmenų ar techninių priemonių, tekstilės ir kito inventoriaus laikymo ir priežiūros patalpa, atskira patalpa aplinkos paviršių valymo ir dezinfekcijos priemonėms, nusiramavimo erdvė (sensorinis kambarys). Skyrius bus įrengtas renovuojant pirmąjį aukštą dviejų aukštų pastate.

Įgyvendinus stacionarinės priežiūros/stacionarios globos paslaugų demencija sergantiems asmenims plėtrą, Telšių rajono savivaldybėje bus 122 paslaugų vietos šiai tikslinei grupei.

Dūseikių socialinės globos namai yra pavaldūs Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau - SADM). Įstaiga teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas asmenims su proto ar psichikos negalia, taip pat teikia asmens sveikatos priežiūros paslaugas (antrinės ambulatorinės sveikatos priežiūros). Globos namuose šiuo metu paslaugas gauna 54 demencija bei Alzheimerio liga sergantys asmenys (iš viso įstaigoje gyvena 201 intelekto ar psichikos negalią turintis asmuo). Konkretus vietų skaičius demencija ir (ar) Alzheimerio liga sergantiems nėra nustatytas. Įgyvendinus institucinės socialinės globos pertvarką, planuojama, kad atsilaisvins vienas įstaigos korpusas (atskiras pastatas), kurio bendras plotas 1462 m². Dūseikių socialinės globos namai dar neturi vizijos, kaip panaudos esamą infrastruktūrą pasibaigus institucinės globos pertvarkos procesui. Planų, gairių šiuo klausimu įstaiga dar nėra derinusi su SADM, kuri įgyvendina savininko teises ir pareigas.

Telšių rajono savivaldybėje numatoma plėtoti ASPN paslaugas demencija sergantiems asmenims (informacija – tekste žemiau) .

3. ASPN paslaugų teikimas savivaldybėse

Mažeikių rajono savivaldybėje, siekiant mažinti gydymo paslaugų stacionare skaičių, gyventojams Mažeikių rajone teikiama vis daugiau ambulatorinių slaugos paslaugų namuose (toliau ASPN). ASPN paslaugas teikia privačių ir viešųjų įstaigų mobilios komandos, kurią sudaro bendrosios praktikos slaugytojai, slaugytojo padėjėjai, kineziterapeutai. Stebime ambulatorinių slaugos paslaugų namuose poreikio augimą dėl keletu priežasčių: senstant

visuomenei, didėja ilgalaikės priežiūros paslaugų poreikis, taip pat didinamas kompensuojamų iš privalomojo sveikatos draudimo fondo paslaugų kiekis pacientams bei ilginamas paslaugos teikimo laikas.

Didžiausiam asmenų kiekiui, 323 asmenims, ASPN paslaugas 2023 m. teikė UAB „Rezus.lt“, tačiau nuo 2023 m. lapkričio 1 d. ASPN paslaugas pradėjo teikti VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras. 2023 m. pabaigoje VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras 230 asmenų teikė ASPN paslaugas (187 asmenys buvo perimti iš UAB „Rezus.lt“). UAB „Rezus.lt“ neteikia pirminių sveikatos priežiūros paslaugų (neturi savo pacientų), o VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras šiuo metu teikia pirminės sveikatos priežiūros paslaugas didžiausiai rajono gyventojų daliai, t. y. apie 14600 gyventojams, todėl šios RPPI priemonės lėšomis numatoma modernizuoti šią įstaigą. 2023 metų pabaigoje VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras ASPN komanda paslaugas teikė 230 unikalių asmenų, gyvenančių mieste ir rajone (paslaugų teikimo spindulys yra apie 30 kilometrų). Prie įstaigos 2023 metų pabaigoje buvo prisirašę 462 gyventojai su specialiaisiais poreikiais. Mažeikių rajono savivaldybėje ASPN poreikis yra ir tikėtina, kad ateityje jis didės.

VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centro ASPN komandai trūksta automobilių paslaugai teikti, įrangos. Planuojamos investicijos į mobiliosios komandos aprūpinimą darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliai, siekiant pagerinti ASPN paslaugų prieinamumą. *Asmenų, gaunančių APSN paslaugas skaičius po modernizavimo padidėtų 40-50 proc. arba apie 100 asmenų (lyginant su 2023-12-31), paslaugos yra ir bus teikiamos ne tik vakarais, bet ir savaitgaliais.*

Nauji matuokliai kraujo krešumo rodikliui kapiliariniame kraujyje nustatyti, mobilūs elektrokardiografai sudarytų galimybę greičiau keletui pacientų gauti šią paslaugą vienu metu savo namuose. Nupirkti nešiojami kompiuteriai, mobilūs telefonai, infuzomas palengvintų komandoje dirbančių specialistų darbą. Šiuo metu VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centro ASPN komandoje dirbantys darbuotojai yra sudarę automobilių nuomos sutartis ir pas pacientus važiuoja savo transportu. Transporto priemonės įsigijimas sudarytų galimybę į darbą priimti ASPN komandos nari, kuris neturi galimybės nuomoti savo transporto priemonės.

Plungės rajono savivaldybėje veikia 3 privačios ASPĮ (UAB „Plungės sveikatos centras“, A. Klišonio komercinė firma „Inesa“ ir UAB „Klinika Pulsas“), teikiančios pirminio lygio paslaugas bei VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė. Plungės rajono savivaldybėje ASPN paslaugas teikia dvi įstaigos - VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė ir UAB „Plungės sveikatos centras“.

VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninės ASPN komandos paslaugas teikia pacientams, prisirašiusiems prie A. Klišonio komercinės firmos „Inesa“ ir UAB „Klinika Pulsas“.

UAB „Plungės sveikatos centras“ teikia ASPN paslaugas prie įstaigos prisirašiusiems pacientams. 2023 m. iš viso Plungės rajono savivaldybėje ASPN paslaugų suteikta 411 pacientų, iš kurių Ligoninė ASPN paslaugas suteikė 145 pacientui, UAB „Plungės sveikatos centras“ - 270 pacientams. Paslaugos poreikis patenkinamas, laukimo eilių nėra. Sunkios būklės pacientų lankymo vidurkis - 3 kartai per savaitę. Vidutinio sunkumo - 2 kartai per savaitę. Lengvi pacientai lankomi tik esant poreikiui, kai reikalingas kraujo paėmimas ar lašinė infuzija. Esant poreikiui ir būtinybei tiek vidutinės tiek sunkios būklės pacientai yra lankomi dažniau (pagal sudarytą planą). Dėl plačiai pasklidusios informacijos televizijoje, socialinėse medijose, ASPN paslaugų poreikis didėja, pacientai ir jų artimieji vis dažniau kreipiasi dėl ASPN paslaugų gavimo.

UAB „Plungės sveikatos centras“ ASPN komandos nariai vidutiniškai suteikia 36 paslaugas 1 asmeniui per metus (sunkių, vidutinių ir lengvų pacientų apsilankymų vidurkis).

Nuo 2024 m. sausio mėn. VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė užtikrina ir ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas namuose, o iki 2024 m. liepos 1 d. planuojamas papildomas etatas ergoterapeutui.

Iki 2024 m. liepos 1 d. UAB „Plungės sveikatos centras“ ASPN komanda plėsis. Planuojamas papildomas etatas kineziterapeutui ir ergoterapeutui. Investicijų ASPN komandų plėtrai iš RPP1 priemonės lėšų Plungės rajono savivaldybė neplanuoja, plėtra bus vykdoma biudžeto lėšomis.

Rietavo savivaldybėje ambulatorines slaugos paslaugas namuose (ASPN) teikia UAB „Rietavo šeimos daktaras“ mobilioji komanda (vienintelė savivaldybėje), kurią sudaro 2.75 etato bendrosios praktikos slaugytojo (BPS) (2 BPS dirba po 1 etatą, 1 BPS – 0,5, 1 BPS – 0,25 etato), 2,5 etato slaugytojo padėjėjo (1 padėjėja 1,5 etato, 1 padėjėja – 1 etato krūviu), 1 etatas – kineziterapeuto. Komandos veiklai naudojami du automobiliai (vienas įstaigos, kitas – nuomojamas), medicinos priemonėmis, įranga komandos nariams kartais tenka dalintis. Siekiant paslaugas teikti didesniai pacientų skaičiui, reikia dar vieno automobilio, medicinos priemonių ir įrangos paliatyvosios pagalbos paslaugoms teikti.

ASPN paslaugų paklausa ir gavėjų skaičius savivaldybėje didėja. 2021 metais šias paslaugas gavo 188 savivaldybės gyventojai, 2022 metais – 213, 2023 metais – 348 asmenys. Tarp 2023 m. lankomų 348 pacientų 110-čiai yra nustatytas didelis paslaugų ASPN poreikis, 129 – vidutinis, 109 – mažas ASPN paslaugų poreikis. Paslaugų dažnumas priklauso nuo pacientų būklės sunkumo. Paslaugos teikiamos darbo metu ir vakarais.

Savivaldybėje būtina ASPN paslaugų plėtra, ypač demencija sergantiems asmenims, įvertinant šia liga sergančių asmenų skaičių savivaldybėje (206 asmenys 2022 m.), skaičiaus didėjimo tendenciją 15 proc. per 2018-2022 m., ribotą stacionariųjų paslaugų prieinamumą savivaldybėje demencija sergantiems asmenims (turimas paslaugų vietų skaičius (22) yra mažesnis už paskaičiuotą vietų poreikį (24)).

Numatoma plėtoti Rietavo savivaldybėje veikiančią UAB „Rietavo šeimos daktaras“ ASPN komandą, kuri per 2023 metus paslaugas teikė vidutiniškai 300 asmenų. Planuojama investuoti į mobiliosios komandos aprūpinimą darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliu su įkrovimo stotele, pagerinti ASPN paslaugų prieinamumą. *ASPN paslaugų gavėjų skaičius po modernizavimo padidės 50-čia pacientų (lyginant su 2023-12-31), paslaugos bus teikiamos ne tik vakarais, bet ir savaitgaliais.*

Telšių rajono savivaldybėje ASPN paslaugas teikia 3 pirminės sveikatos priežiūros įstaigos: Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro ASPN skyrius, UAB Telšių šeimos klinika, UAB Telšių šeimos sveikatos centras.

Daugiausiai ASPN paslaugų teikia Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro ASPN skyrius, kuris teikė paslaugas apie 900 pacientų per 2023 metus. Dirba suformuota komanda, kurios sudėtis – bendrosios praktikos slaugytojos – 11,05 etato, kineziterapeutas 2,5 etato, slaugytojo padėjėjas – 2 etatai. UAB Telšių šeimos klinika ASPN paslaugas teikia 183 pacientams, komandą sudaro 4 bendrosios praktikos slaugytojai, 2 slaugytojo padėjėjai, 1 kineziterapeutas. UAB Telšių šeimos sveikatos centras ASPN paslaugas teikia 97 pacientams, komandą sudaro 2 bendrosios praktikos slaugytojos, 2 slaugytojo padėjėjos, 2 kineziterapeutai, 1 socialinė darbuotoja (pagal poreikį), 1 medicinos psichologas (pagal poreikį).

ASPN paslaugų plėtra planuojama iš kitų finansavimo šaltinių.

Telšių regiono paslaugas teikiančių įstaigų, kurias numatoma modernizuoti RPPI priemonės lėšomis, duomenų suvestinė

Regio no pavadinimas	Savivaldybės pavadinimas	Įstaigos (viešosios ir privačios) pavadinimas ir pavaldumas	Paliatyviosios pagalbos paslaugas dienos stacionare gaunančių asmenų skaičiaus pokytis po modernizavimo, lyginant su 2023 m. gruodžio 31 d.	Paliatyviosios pagalbos lovų skaičiaus pokytis po modernizavimo, lyginant su 2023 m. gruodžio 31 d.	Vietų / lovų, skirtų demencija sergančių asmenų stacionarinei priežiūrai / stacionariai socialinei globai, pokytis po modernizavimo, lyginant su 2023 m. gruodžio 31 d.	Asmenų, kuriems ASPĮ teikia APSN paslaugas, skaičiaus pokytis po modernizavimo, lyginant su 2023 m. gruodžio 31 d.	Ar ASPN teikianti įstaiga (viešoji ir privati) pradės teikti paslaugas vakarais ir savaitgaliais (jeigu iki šiol jų neteikė)?
Telšių regionas	Mažeikių rajono savivaldybė	VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras (pavaldi savivaldybei)	-	-	-	100	Teikia vakarais ir savaitgaliais
		VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centras	-	-	9	-	-
	Plungės rajono savivaldybė	VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė (pavaldi savivaldybei)	-	0	2	-	Teikia vakarais ir savaitgaliais
	Rietavo savivaldybė	UAB „Rietavo šeimos daktaras“(privati)	-	-	-	50	Teikia vakarais. Įgyvendinus projektą teiks ir savaitgaliais
		VšĮ Rietavo pirminės sveikatos priežiūros centras (pavaldi savivaldybei)	0	0	0	-	-
	Telšių r. sav.	VšĮ Regioninė Telšių ligoninė	0	+11 (iš viso 16)	0	0	0
		VšĮ Telšių pirminės sveikatos priežiūros centras	0	0	12 (naujas skyrius Telšių PSPC Varnių sk.)	0	Teikia vakarais ir savaitgaliais
			0	11	23	150	

III SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Pažangos priemonė įgyvendinama keturių Telšių regiono savivaldybių teritorijoje - Mažeikių, Plungės, Telšių rajonų savivaldybėse ir Rietavo savivaldybėje.

IV SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Pažangos priemonės veikla – Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra Telšių regione.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą, bus vykdoma ilgalaikės priežiūros paslaugų infrastruktūros plėtra, sprendžiama Telšių regiono plėtros 2022 – 2030 m. plane numatyta problema –5. „Nepakankamas socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis – 5.4 „Neužtikrinamas ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumas“.

Įgyvendinamos veiklos jų prieinamumui užtikrinti.

Galimi pareiškėjai ir partneriai:

1. Savivaldybių administracijos, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 17 dalimi, pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra yra savarankiškoji savivaldybių funkcija.

2. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pagal savivaldybėse atliktą atranką.

V SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Pažangos priemonės projektų atranka bus organizuojama *planavimo būdu*, kuris taikomas projektams, kuriais įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, kurie priskirtini valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms ar jų kontroliuojamiems juridiniams asmenims ir kuriais tiesiogiai prisidedama prie pažangos priemonės įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos 135.2 punkto nuostatomis.

Mažeikių ir Telšių rajono savivaldybėse yra įvykdyta pareiškėjų, galinčių geriausiai prisidėti prie pažangos priemonės įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo, atranka. Atranka vykdyta, nes savivaldybėse yra daugiau nei vienas projektų vykdytojas, turintis teisę įgyvendinti pažangos priemonės „Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas“ veiklas. Įvykdytos pareiškėjų atrankos pagrindai yra nurodyti savivaldybių pateiktuose projektų pasiūlymuose.

Plungės rajono savivaldybėje projektų atranka nevykdyta, nes joje vienintelis galimas pareiškėjas – VšĮ Plungės ligoninė, turintis teisę įgyvendinti pažangos priemonės „Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas“ gairių finansuojamą 3 veiklą „Stacionariųjų slaugos paslaugų žmonėms, sergantiems Alzheimerio liga, senatvine demencija, bei paliatyviosios pagalbos paslaugų infrastruktūros plėtojimas ir modernizavimas“. Pagrindimas yra nurodytas savivaldybės pateiktame projekto pasiūlyme.

Rietavo savivaldybėje yra vienintelis galimas pareiškėjas – UAB „Rietavo šeimos daktaras“, turintis teisę įgyvendinti pažangos priemonės „Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas“ veiklą Nr. 1 „Mobiliųjų komandų aprūpinimas darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliais“. Pagrindimas yra nurodytas savivaldybės pateiktame projekto pasiūlyme.

Atsižvelgiant į pažangos priemonės veiklą pobūdį, taikomas pažangos priemonės *planavimo būdas* nepažeidžia Lietuvos Respublikos Konkurencijos įstatymo nuostatų.

VI SKYRIUS

**PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ
ĮGYVENDINIMO**

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	<p>Pažangos priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisidės prie Darnaus vystymosi HP įgyvendinimo, nes ji orientuota į visuomenės gerovės augimą, kuri yra sudėtinė Darnaus vystymosi dalis. Įgyvendinant pažangos priemonę, bus prisidedama prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi trečiojo tikslo – užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę.</p> <p>Įgyvendinant pažangos priemonę, bus užtikrinamas infrastruktūros, aplinkos ir paslaugų prieinamumas visiems, atsižvelgiama į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas. Nebus numatyta projekto įgyvendinimo veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį laikantis HP, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą.</p> <p>Jokia projektų veikla nebus daroma reikšmingos žalos nė vienam iš 6 aplinkos apsaugos tikslų. Vykdamas veiklas, apimančias infrastruktūros plėtojimą ar modernizavimą, PIP bus detaliam aprašytas bent vienas universalus dizaino, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, principų įgyvendinimas. Projekto įgyvendinimo metu taikomas reikalavimas, kad planuojamos įsigyti transporto priemonės (M₁ klasės lengvasis automobilis arba M₂ klasės autobusas) turi būti varomos elektra.</p> <p>Vykdamas statybos rangos darbus bus vadovaujamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymu ir (ar) statybos techniniu reglamentu STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-754 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“.</p>
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Priemonės veiksmams / projektams tiesiogiai prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo nenumatyta.
3.	Lygių galimybių visiems	<p>Pagal priemonę įgyvendinamame projekte planuojamos veiklos, užtikrinančios vienodas teises ir galimybes naudotis sukurta infrastruktūra ir paslaugomis visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų. Atsižvelgiama į neįgaliųjų, moterų ir vyrų, skirtingų amžiaus grupių, tautinių mažumų ir kitų galinčių patirti diskriminaciją grupių poreikius ir numatytos lygių galimybių principą įgyvendinančios priemonės.</p> <p>Sukurta infrastruktūra ir teikiamos paslaugos bus pritaikytos negalią turintiems asmenims, bus pagerintas sveikatos paslaugų prieinamumas. Tai turės teigiamos įtakos asmenų su negalia</p>

		galimybėms gauti sveikatos ir socialines paslaugas, pagerės asmenų su negalia gyvenimo kokybė.
--	--	--

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Išankstinės sąlygos reikalavimas: Patvirtintoje regiono plėtros plano (toliau – RPPI) pažangos priemonėje numatytos veiklos, skirtos ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrai savivaldybėse, ir su Sveikatos apsaugos ministerija suderinti regiono ilgalaikės priežiūros paslaugų savivaldybėse organizavimo ir infrastruktūros, reikalingos ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimui, modernizavimo žemėlapiai (išteklių ir poreikių analizė).

Išankstinė sąlyga laikoma išpildyta, kai regiono plėtros taryba gauna Sveikatos apsaugos ministerijos raštišką pritarimą pateiktam derinti RPPI pažangos priemonės pagrindimo aprašui, kuriame pateikta informacija, parengta pagal Gairių 1 priedą.

PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektinis rodiklio reikšmės		Siektinis rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra Telšių regione	P.B.2.0069 P-11-002-02-11-01-31 (RCO69)	Naujos arba modernizuotos sveikatos priežiūros infrastruktūros talpumas, Asmenys per metus	4742794	3708581	0 (2024)	259 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Sukurtos naujos arba modernizuotos sveikatos priežiūros infrastruktūros talpumas sudarys: Mažeikių rajono savivaldybėje – 127 asmenys per metus; Plungės rajono savivaldybėje – 12 asmenų per metus; Rietavo savivaldybėje – 60 asmenų per metus; Telšių rajono savivaldybėje – 60 asmenų per metus; Iš viso – 259 asmenys per metus. Tarpinė rodiklio reikšmė planuojama 0, nes 2024 m. nė vienas projektas nebus baigtas įgyvendinti.

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai						
Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (2023 metai)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektinis rodiklio reikšmės		Siektinis rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
		Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės	Tarpinė reikšmė (2024 metai)	Galutinė reikšmė (2029 metai)	

				biudžeto lėšų suma			
1	2	3	4	5	6	7	8
R.B.2.2073 R-11-002- 02-11-01- 28 (RCR73)	Naujos arba modernizuotos sveikatos prižiūros infrastruktūros naudotojų skaičius per metus, Naudotojai per metus		4742794	3708581	0 (2024)	247 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Naujos arba modernizuotos sveikatos priežiūros infrastruktūros naudotojų skaičius per metus sudarys: Mažeikų rajono savivaldybėje – 125 naudotojus per metus Plungės rajono savivaldybėje – 20 naudotojų per metus Rietavo savivaldybėje – 50 naudotojų per metus; Telšių rajono savivaldybėje – 52 naudotojai per metus; Iš viso – 247 naudotojai per metus. Tarpinė rodiklio reikšmė planuojama 0, nes 2024 m. nė vienas projektas nebus baigtas įgyvendinti.

Regiono plėtros tarybos
administracijos direktorius

(parašas)

Julijana Gnadl

(vardas ir pavardė)